

Oppfølging av etterkontroll av forvaltningsrevisjonsrapport av barneverntjenesten

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Rana kommune

Møtedato

23.02.2024

Saknr

02/24

Saksbehandler Kent Røstad

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 23/422 - 3

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar notatet til orientering og legger den fram for kommunestyret med følgende innstilling.

1. Kommunestyret tar notat fra etterkontroll av forvaltningsrevisjonsrapport av barneverntjenesten til orientering.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren rapportere skriftlig til kontrollutvalget om oppfølgingen av rapporten innen 30. september 2024.

Vedlegg

Notat - Etterkontroll etter forvaltningsrevisjon av barneverntjenesten

Behandling:

Forvaltningsrevisor Birte Bjørkelo orienterte.

Kontrollutvalget diskuterte sakens alvor.

Kontrollutvalget ble enig om følgende omforente vedtak:

1. Kontrollutvalget tar notatet til orientering. Kontrollutvalget ber kommunedirektøren komme i utvalgets møte 12. april 2024 og legge fram en plan for hvordan de foreslåtte tiltak i rapporten skal følges opp.
2. Kontrollutvalget legger rapporten fram for kommunestyret med følgende innstilling: Kommunestyret bemerker at alle punkt i rapporten ikke er fulgt opp og forventer at det blir bragt i orden innen kort tid.
Kommunestyret ber kommunedirektøren rapportere skriftlig til kontrollutvalget om oppfølgingen av rapporten innen 30. september 2024.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget tar notatet til orientering. Kontrollutvalget ber kommunedirektøren komme i utvalgets møte 12. april 2024 og legge fram en plan for hvordan de foreslåtte tiltak i rapporten skal følges opp.
2. Kontrollutvalget legger rapporten fram for kommunestyret med følgende innstilling: Kommunestyret bemerker at alle punkt i rapporten ikke er fulgt opp og forventer at det blir bragt i orden innen kort tid.
Kommunestyret ber kommunedirektøren rapportere skriftlig til kontrollutvalget om oppfølgingen av rapporten innen 30. september 2024.

Saksopplysninger

På oppdrag fra kontrollutvalget gjennomførte Deloitte fra september 2020 til mars 2021 en forvaltningsrevisjon av barneverntjenesten i Rana kommune. Formålet med forvaltningsrevisjonen var å undersøke om kvaliteten på tjenesteutførelsen i barneverntjenesten var tilfredsstillende, og om det var lagt til rette for samhandling med andre enheter som jobber med barn og unge.

Revisjonen anbefalte i rapporten at Rana kommune:

1. Etablerer et system for internkontroll i barneverntjenesten.
2. Tydeliggjør rutine og praksis knyttet til behandling av meldinger.
3. Tydeliggjør rutine og praksis knyttet til undersøkelser.
4. Tydeliggjør rutine og praksis knyttet til hjelpetiltak.
5. Tydeliggjør rutine og praksis knyttet til oppfølging av barn i fosterhjem.
6. Tydeliggjør rutine og praksis knyttet til barns medvirkning.
7. Tydeliggjør rutine og praksis knyttet til barneverntjenestens samarbeid med andre aktører.

Forvaltningsrevisjonsrapporten ble oversendt kommunestyret som fattet følgende vedtak i sak 61/21 i kommunestyremøte 7. juni 2021:

“Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Barneverntjenesten» til orientering og ber rådmannen imøtekomme rapportens anbefalinger uten ugrunnet opphold.”

Kontrollutvalget bestilte den 26.05.2023, i sak 033/23, en etterkontroll av forvaltningsrevisjonen, da kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak om forvaltningsrevisjoner blir fulgt opp.

Følgende momenter ble undersøkt i etterkontrollen:

1. Er nåværende rutine for risikovurdering og rapportering egnet til å avdekke hvor det er fare for mangler eller svikt?
2. Har det blitt gjennomført rapportering i tråd med etablerte systemer i 2022?
3. Er det etablert tilstrekkelig rutiner for å sikre at det utarbeides undersøkelsesplaner og undersøkelsesrapporter av tilstrekkelig kvalitet i alle saker?
4. Hvor mange tiltaksplaner har blitt utarbeidet første halvdel av 2023?
 - o Hva skyldes manglende utarbeidelse av tiltaksplaner?
 - o Er det utarbeidet tiltaksplaner for barn i fosterhjem som også har vedtak om hjelpetiltak?
 - o Bli alle tiltaksplaner evaluert?
5. Bli mal for dokumentering av fosterhjembesøk benyttet?
6. Er det utarbeidet en egen stillingsbeskrivelse for ansvar knyttet til tilsyn?
7. Framgår viktigheten av barns medvirkning i de skriftlige rutinene i alle deler av en barnevernssak?
8. I hvilken grad er det etablert et systematisk samarbeid mellom barneverntjenesten og barnehagene i kommunen?

Metode

I etterkontrollen er det gjennomført et intervju med barnevernleder i Rana kommune for å få utdypende informasjon om de tiltakene som er satt i verk på bakgrunn av anbefalingene fra forvaltningsrevisjonen.

Revisjonen har gjennomført en stikkprøvekontroll hvor fem undersøkelsessaker er blitt kontrollert om det er utarbeidet undersøkelsesplaner og undersøkelsesrapporter med tilstrekkelig kvalitet. Det er blitt utført kontroll av fem saker der barn har vedtak om hjelpetiltak, hvor det er kontrollert om det er etablert tiltaksplaner og om disse blir evaluert. Det er også kontrollert fem saker hvor barnet er plassert i fosterhjem. Her er det sett på om mal for dokumentering av oppfølgingsbesøk i fosterhjem er benyttet og om det er utarbeidet tiltaksplan for barn i fosterhjem som også har vedtak om hjelpetiltak.

Det er også foretatt dokumentanalyse av interne rutiner, retningslinjer og prosedyrer, og analyse av statistikk i form av rapporteringer internt i Rana kommune og rapporteringer til Statsforvalter i Nordland.

Revisors oppsummering

Etterkontrollen viser at barneverntjenesten i Rana har fulgt opp noen, men ikke alle, anbefalingene fra forvaltningsrevisjonen. Stikkprøvene viser at det i større grad blir utarbeidet undersøkelsesplaner og undersøkelsesrapporter, enn ved stikkprøvekontrollen som ble gjennomført i forbindelse med forvaltningsrevisjonen i 2020 - 2021. Det er etablert en mal for dokumentering av fosterhjemsbesøk. Denne blir benyttet i stikkprøvesakene revisjonen valgte ut til etterkontroll. Til tross for dette ser revisjonen at flere av aktivitetene som framgår i tjenestens skriftlige rutiner ikke alltid gjennomføres i praksis. Barnevernet gjennomfører for eksempel ikke jevnlig risikoanalyser for å avdekke hvor det er fare for mangler eller svikt. Den sikrer heller ikke tilfredsstillende oppfølging av avvik. Revisjonen mener at dette ikke er i tråd med Rana kommunes interne rutiner eller bestemmelser i om internkontroll i lovverket.

Revisjonen finner at barneverntjenesten vinteren 2022 hadde utfordringer med å utarbeide tiltaksplaner for alle barn i tjenesten. Revisjonen vurderer at barneverntjenestens arbeid med tiltaksplaner ikke er tilfredsstillende. Undersøkelsen viser at det ikke er utarbeidet tiltaksplaner i alle saker med vedtak om hjelpetiltak i første halvdel av 2023. Videre viser undersøkelsen at det ikke er mulig å fastslå i hvilken grad tiltaksplaner har blitt evaluert i 2023. Stikkprøvene viser at ikke alle tiltaksplaner er evaluert. Barn har medvirkning i alle faser i en barnevernssak. Stikkprøver viser at rutineene for å sikre dette i for varierende grad blir gjennomført i praksis. Dette til tross for at det er utarbeidet skriftlige rutiner for å ivareta barnas medvirkning.

Revisjonen påpeker at det ikke er utarbeidet en egen stillingsbeskrivelse for ansvaret knyttet til tilsyn i fosterhjem, og at det ikke er etablert et systematisk samarbeid mellom barneverntjenesten og barnehagene i kommunen. Revisjonen vurderer at dette ikke er i samsvar med forvaltningsrevisjonen og vedtak i kommunestyret.

Etterkontrollen finner at flere av rutineene viser til utdatert lovparagrafer, og det vises ikke alltid til ny barnevernslov fra 1. januar 2023. Revisjonen mener at det ikke er tilfredsstillende at barneverntjenestens rutiner ikke har blitt revidert i perioden mellom forvaltningsrevisjon og etterkontroll. Revisjonen mener at jevnlig revidering av rutineene vil bidra til å redusere risiko for feil og avvik i tjenesten.

Vurdering

Sekretariatet mener at revisor har svart på bestillingen av etterkontrollen, og at rapporten gir nyttig informasjon om barneverntjenesten i Rana kommune. Rapporten viser at det fortsatt er vesentlige feil i barneverntjenesten, manglende risikoanalyser, ufullstendig rapportering til politisk nivå og manglende etterlevelse av etablerte rutiner er noen av funnene i rapporten. Barneverntjenesten har en svært viktig funksjon, derfor er det kritisk at tjenesten raskt setter i verk korrigerende tiltak. Sekretariatet anbefaler at rapporten sendes kommunestyret, og at kommunedirektøren rapporterer om oppfølgingen av rapporten senest 30. september 2024.